

[Ole Bjørn Kraft.]

holdt stadig hemmelige hele den afgørende tid igennem — havde genindkaldt de 5 årgange, som var hjemsendt under den udtrykkelige forudsætning — det var en betingelse for den tilslutning, som blev givet — at de skulle genindkaldes i en faretruende situation.

Her er det nødvendigt at fremhæve, at der er grundlag for den opfattelse, at de tyske modstandsgrupper under ledelse af admiral Canaris, der jo lod disse meddelelser sive ud, gjorde det, fordi de havde en ganske bestemt hensigt med det. Det vides nu, at disse modstandsgrupper troede, at så snart disse meddelelser kom ud, ville det øjeblikkelig føre til foranstaltninger, der enten ville medføre, at hele foretagendet led skibbrud, og at Hitlers amatørstrategi derigennem blev afsløret, eller også, at de militærforanstaltninger, som de gik ud fra som en selvfølge ville blive truffet i de lande, der var truet, kunne medføre, at nye overvejelser med hensyn til, om man overhovedet ville gennemføre felttoget, ville finde sted i den tyske ledelse. Lad os ikke glemme, at felttoget mod Danmark og Norge var et uhyre farligt eventyr. Da man planlagde det, gik man, med det kendskab man havde til vort forsvarsberedskab og til den fremherskende stemning her i landet, ud fra, at der ikke på nogen måde ville blive kæmpet alvorligt. Men hvis nu årgangene var blevet indkaldt og placeret, således at det var kommet til at stå klart, at der ville blive kæmpet, at Danmark ville leve op til 19. januarerklæringen og Hartvig Frischs udtalelser, så ved ingen, om det ikke havde ændret begivenhedernes gang. Under alle omstændigheder havde vi dog opnået en stor ting: at fratage tyskerne henvisningen til, at fordi Danmark ikke havde et stærkere beredskab, var det ikke i stand til at forsvare sin neutralitet, og at det derfor var nødvendigt for dem at besætte Danmark, hvis de ville undgå, at andre gjorde det.

Vor hele stilling ville have været en ganske anden, end den nu blev, og det var jo det, der var den store svaghed ved vor politik særlig efter 1936, at vi ikke drog konsekvensen af Folkeforbundets sammenbrud og de små staters erklæring af 1. juni 1936 om, at de ikke længere ville føle sig

forpligtede af sanktionspolitikken. Når vi ikke længere byggede på Folkeforbundet, burde følgen naturligvis være blevet, at vi var vendt tilbage til den egentlige væbnede neutralitetspolitik, som vi havde ført indtil Folkeforbundets dage. Men en sådan neutralitetspolitik forudsætter, at den er upolitisk, og at den er stærk nok til at forhindre, at den, der ligger nærmest, kan komme først. Den må kunne forhindre, at den, der angriber først, får en yderligere fordel, fordi landet i realiteten kan besættes uden kamp. Denne konsekvens drog man i virkeligheden også i det øvrige Norden. Det er ganske karakteristisk at se, at efter at de nordiske lande sammen med de 7 andre lande i 1936 havde vendt sig imod sanktionspolitikken, fandt der en meget, meget stærk forøgelse sted af forsvarsforanstaltningerne i Sverige, i Finland og også i Norge; det eneste sted, hvor det ikke skete på nogen som helst effektiv vis, var i Danmark under den daværende regering og med det ærede medlem hr. Alsing Andersen som forsvarsminister.

Det konservative folkeparti gjorde gang på gang dette synspunkt gældende i det danske folketing og overfor regeringen, og vi gjorde også konsekvenserne klar for regeringen. Jeg har lov at tale med herom; jeg havde den ære at være mit partis forsvarspolitiske ordfører, med kommandør Westermann som særlig sagkyndig for sømiliteret, i hele denne periode, og jeg vil gerne have lov til, da jeg nu var ordfører for det konservative folkeparti, at citere — det skal blive det eneste citat af, hvad jeg selv har sagt — hvad jeg sagde under trediebehandlingen af den daværende regerings forsvarsforslag den 20. april 1937 (folketingets forhandlinger 1936—37, sp. 6100):

„Tror ministeren, at den danske udenrigsminister og den danske regering vil kunne hente tillid til sine erklæringer, hvis alle stater ved, at regeringens handlefrihed kan skubbes til side blot ved en trusel om, at millionbyens værgeløse befolkning skal blive udsat for et luftbombardement? Man kan sagtens i fredens dage, hvor tingene ikke er nærmere inde på livet, i en rigsdag, hvor man har magten, afvise disse spørgsmål. Men disse spørgsmål er Danmarks spørgsmål til den nu siddende regering, og deres besvarelse